

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI İLE İLGİLİ SEÇİLMİŞ GÜNCEL GELİŞMELER-41

- * Ülkemizde, 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu 19.03.2025 tarih ve 32846 sayılı Resmî Gazete’de yayımlandı¹.
- * Avrupa Veri Koruma Kurulu (EDPB), bağlayıcı şirket kurallarının onaylanmasına ilişkin prosedürün ortaya konulduğu dokümanı yayımladı².
- * Hollanda Veri Koruma Otoritesi (AP), algoritmik karar alma süreçlerinde anlamlı insan müdahalesinin şekillendirilmesi ve uygulanmasına yönelik geliştirilen aracın, gerçek dünya uygulamalarıyla uyumlu olmasını sağlamak amacıyla paydaşları dokümana ilişkin geri bildirimde bulunmaya davet etti³.
- * İspanya Veri Koruma Otoritesi (AEPD), yapay zekâya ilişkin hatalı algıların ele alındığı bir içerik yayımladı⁴. Ağırlıklı olarak üretken yapay zekâ kapsamında değerlendirmelere yer verilen içerikte, özellikle Birleşik Krallık Veri Koruma Otoritesi’nin (ICO) üretken yapay zekâya ilişkin gerçekleştirdiği danışma sürecinin devamında açıklanan hususlara odaklanılmaktadır.
- * Bağımsız uzmanlar tarafından hazırlanan genel amaçlı yapay zekâ uygulama kurallarının üçüncü taslağı yayımlandı⁵. Taslak, AB Yapay Zekâ Tüzüğü ile uyumlu olarak genel amaçlı yapay zekâ modellerinin sağlayıcıları için şeffaflık ve telif hakkı yükümlülüklerini detaylandırmakta; sistemik risk taşıyan genel amaçlı yapay zekâ modellerinin sağlayıcıları için ise güvenlik ve emniyet önlemlerini içermektedir. Üçüncü taslağın, önceki versiyonlara kıyasla daha sade bir yapı sunduğu ve somut önlemler barındırdığı belirtilmektedir.
- * AB Yapay Zekâ Ofisi, AB Yapay Zekâ Tüzüğü’nün belirli hükümlerinin yorumlanmasını kolaylaştırmak amacıyla, genel amaçlı yapay zekâ modellerine ilişkin bağlayıcı olmayan bir soru-cevap dokümanı yayımladı⁶.

- * İtalya Senatosu, yapay zekânın etik ve güvenli kullanımını esas alan bir yasa tasarısını onayladı⁷. Yasa, AB Yapay Zekâ Tüzüğü ile uyumlu bir şekilde İtalya'ya özgü bir yapay zekâ yönetim modeli ve sektörlere özel düzenlemeler öngörmektedir. Toplam 25 maddeden oluşan düzenleme; veri koruma, sağlık, çalışma hayatı, kamu yönetimi, yargı ve ulusal güvenlik gibi alanlarda yapay zekânın etik, güvenli ve insan odaklı kullanımını esas almaktadır.

Düzenlemenin öne çıkan noktalarından bazıları genel olarak şu şekildedir:

Genel İlkeler ve Yönetişim:	⇒ Yapay zekâ sistemleri ve genel amaçlı yapay zekâ modellerine ilişkin uyulması gereken genel ilkeler ⇒ 14 yaş altındaki çocukların yapay zekâyâ erişimi için ebeveyn rızası şartı ⇒ Ulusal güvenlik veya savunma amaçlı yapay zekâ faaliyetlerine özel düzenlemeler
Sağlık:	⇒ Sağlık sektöründe yapay zekâ kullanımına ilişkin ilkeler ⇒ Yapay zekâ kullanımı konusunda hastaların bilgilendirilme hakkı, yapay zekânın belirli süreçlerde yalnızca destek amaçlı kullanılacağı ve nihai kararın hekimlere ait olacağı ⇒ Sağlık araştırmalarında kişisel verilerin kamu yararı kapsamında işlenebilmesi ⇒ Tıbbi ve epidemiyolojik alanlarda sağlık ve araştırma amaçlarını destekleyen yapay zekâ çözümlerinin Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılacak kararnameler ile düzenlenmesi ve bölgesel sağlık hizmetlerine destek amaçlı bir yapay zekâ platformu kurulması

Çalışma Hayatı:	⇒ Yapay zekâ teknolojilerinin çalışma hayatında kullanılmasına ilişkin amaçların belirlenmesi ve insan onuru, kişisel verilerin gizliliği ve bireylerin dokunulmaz haklarının korunması ⇒ Çalışma hayatında yapay zekâ sistemlerinin benimsenmesini izlemek üzere İzleme Merkezi kurulması ⇒ Yapay zekâ sistemlerinin fikri mesleklerde olası kullanım amaçlarının araçsal ve destekleyici faaliyetlerle sınırlandırılması ve bu sistemlerin kullanımının meslek profesyonelleri tarafından bireylere bildirilmesi zorunluluğu
Kamu Yönetimi ve Yargı:	⇒ Kamu yönetimi ve yargıda, yapay zekânın destekleyici işlevde kullanılması, karar alma yetkisi ve sorumluluğun kişiye ait olması ⇒ Yapay zekâ kullanımının açıkça tanımlanmış alanlarla sınırlı olması ⇒ Bireylerin, kamu yönetimi süreçlerinde alınan kararlarda yapay zekânın etkisine ilişkin bilgilendirilme hakkına sahip olması
Ulusal Strateji ve Yatırımlar:	⇒ Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi hazırlanması ve uygulanmasının takibi ⇒ Dijital İtalya Ajansı ve Siber Güvenlik Ajansı'nın yapay zekâ konusunda ulusal otoriteler olarak belirlenmesi ⇒ Yatırım destekleri ve yapay zekâ alanında çalışanlara vergi teşvikleri
Telif Hakları:	⇒ Yapay zekâ araçlarının yardımıyla oluşturulmuş olsa dahi insan yaratıcılığının ürünü olan ve yazarın fikri emeğinin sonucu niteliğindeki eserlerin koruma altında olması

- * İrlanda Veri Koruma Otoritesi (DPC), AB Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün (GDPR) 15'inci maddesi uyarınca ilgili kişilerin erişim hakkı taleplerinin ele alınmasına ilişkin yaklaşımın detaylandırıldığı bir içerik yayımladı⁸.
- * Yunanistan 5 Mart, Monako ise 6 Mart tarihinde, "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına Dair Sözleşme'yi Değiştiren Protokolü" (CETS No.223), bilinen adıyla "108+ Konvansiyonu", onaylayan 32. ve 33. devlet oldu⁹.
- * İtalyan gazetesi Il Foglio, tamamı yapay zekâ tarafından üretilmiş özel bir baskı yayımlayarak dünyada bir ilke imza attığını duyurdu¹⁰. Gazetenin editörü tarafından aktarıldığı üzere, bu özel sayının tüm içerikleri – makaleler, başlıklar, alıntılar ve köşe yazılarındaki ironi dahil – herhangi bir insan müdahalesi olmaksızın yapay zekâ araçları kullanılarak hazırlandı. Deneysel nitelikteki bu çalışmanın, yapay zekânın gazetecilik alanına olan etkilerini ve potansiyel sınırlarını ortaya koymayı amaçladığı belirtilmekte ve söz konusu özel baskının, geçtiğimiz salı gününden itibaren bayilerde ve çevrim içi platformlarda satışa sunulduğu ifade edilmektedir.

İLGİLİ LİNKLER

¹<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/03/20250319-1.htm>, 19.03.2025

²https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/procedure/edpb-document-setting-forth-co-operation-procedure-approval_en, 19.03.2025.

³<https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/en/current/consultation-meaningful-human-intervention-in-algorithmic-decision-making>, 06.03.2025.

⁴<https://www.aepd.es/en/press-and-communication/blog/addressing-misconceptions-%20of-artificial-intelligence>, 11.03.2025.

⁵<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/third-draft-general-purpose-ai-code-practice-published-written-independent-experts> 11.03.2025.

⁶<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/faqs/general-purpose-ai-models-ai-act-questions-answers>, 14.03.2025.

⁷<https://www.agenzianova.com/en/news/from-the-senate-yes-to-the-delegation-bill-here-is-what-it-provides/>, 20.03.2025.

⁸<https://www.dataprotection.ie/en/dpc-guidance/blogs/DPC-handling-of-Subject-Access-Requests>, 07.03.2025.

⁹<https://coe.int/en/web/data-protection/-/greece-becomes-the-32nd-and-monaco-the-33rd-state-to-ratify-convention-108->, 06.03.2025.

¹⁰<https://www.theguardian.com/technology/2025/mar/18/italian-newspaper-says-it-has-published-worlds-first-ai-generated-edition>, 18.03.2025.